

REDACȚIA

Căk Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an 10 "
Pe 1 lună 2 "N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.pentru România și străinătate
numerii de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Căk Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
pe fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Și-au schimbat tonul.

De Ioan Russu-Șirianu.

Dacă ar fi să adunăm la un loc foile ungurești, cari în anii din urmă au scris împotriva României și a frunțașilor ei, ar face un car. N'a fost cruțat nimeni, ci despre toate partidele au scris că sunt conduse de bărbați cari vor să desfacă Ardealul de Țara Ungurească și să-l alipească României.

Indeosebi foile kossuthiște au adus această învinuire. Nici nu era Ungur care să nu creadă, că frații noștri din România pândesc prilejul bine venit pentru a da lovitura de moarte Țării Ungurești.

De când au venit la putere, dar mai ales de când cu prilejul deschiderii expoziției au fost prin București câțiva frunțași unguri, foile maghiare și au schimbat tonul. Nu mai scriu că România e țară selbatică, Românii un popor de nimic, ci laudă țara, pe Carol I, pe miniștri și înțreg neamul.

Cătrăm mai alaltieri cum dr. Chorin Ferencz, președintele comitetului maghiar de expoziție, a zis despre Carol I că e un rege înțelept, iar regina Elisabeta un suflet înălțat... Iar despre România zicea:

«Pentru Țara Ungurească ar fi un mare bine să cunoaștem propășirea, așezămintele și gradul de cultură al României, țara vecină, și prin atingeri personale mai dese să căutăm, cât se poate, a nețezi neînțelegerile. Și apoi putem și noi învăța multe dela România, îndeosebi aceea, că un popor care nu-i mare la număr, dar prin stăruință de fer a fost în stare să ajungă țară neatârnată, să-și apere interesele politice printr-o politică economică de sine stătătoare».

Iată acum ce scrie (în «Bpesti Hirlap» dela 24 c.) însuși dr. Jancsó Benedek, cel care între Unguri e vestit mai ales prin îndârjirea sa împotriva a tot ce e românesc:

«Expoziția națională română a fost un prilej ca între Țara Ungurească și Țara Românească să se facă un schimb de prietenești sentimente. Comisarii noștri au fost primiți acolo cu o deosebită atenție din partea lumii oficiale și a societății înalte. Insuși regele Carol a arătat atâta interes și cunoaștere pentru afacerile culturale și industriale maghiare, în cât într'adevăr, trebuie să ne înveselească și să surprindă chiar și pe ceice știu cât de mult regele Carol ia drept pildă propășirea aproape americană făcută de Unguri în acești din urmă 40 ani. Expoziția asta este un prilej pentru amândouă popoarele, să ne cunoaștem mai bine unii pe alții și Românii să caute a cunoaște și ei mai bine lucrurile dela noi, de cum le-au cunoscut până acum. Pentru a putea să ne înțelegem, trebuie să ne cunoaștem.

«Că expoziția ungurească va fi apreciată de cercurile oficiale române, — de asta nu am putut să ne îndoim o singură clipă. Conducătorii politicii din România, atât cei din partidul conservator cât și cei din partidul liberal, sunt bărbați de stat cumiți și serioși, cari stau pe un grad de cultură europenească, cari îndatorările internaționale pentru drepturile de oaspeți

le înțeleg ca oameni cu aleasă creștere. Felul cum să se poarte cu streinii l-au învățat în Paris, Londra și Berlin, aceste emporii ale culturii apusene».

Noi știam dinainte, că așa au să scrie Ungurii dacă își vor lua osteneală, cel puțin frunțașii lor, să meargă în România. De aceea, când a ieșit svonul că ministrul Kossuth se va duce și el la deschiderea expoziției din București, ni-am și arătat părerea de bine și ziceam să meargă cât de mulți cu el. Pe d'oparte îi știm adecă pe frații noștri oameni cu aleasă creștere, iar pe de altă parte îi cunoaștem și pe Unguri: se aprind iute și mai ales are să-i uimească buna primire în România, unde ei așa cred — într'una asta li-au spus-o foile — că în fiecare zi se mănâncă Unguri cu grămada.

Când s'au văzut deci nu numai în mijlocul expoziției strălucite, dar chiar și în palatul regelui Carol I, au rămas surprinși. Scrie deci cu încântare:

Vorba e însă de atâta, nu-i destul pentru a ajunge la înțelegere cu Românii de dincolo. Ci dacă înțelegem și problema lor, trebuie să voimască și buna pace cu noi.

Dr. Jancsó vrea deci să-i amăgească pe Unguri când vrea să-i abată dela acest gând.

Scrie anume:

«Între bărbații politici români, în vremea din urmă prinde tot mai tare părerea, că afacerea națională română nu e de natură ca pentru ea cele două țări vecine, România și Ungaria să fie în necurmată dujmănie de sentimente. Toate câte politicianii naționaliști vestesc despre subjugarea tirană a românimii, nu este decât o exagerare (umflare) a lucrurilor cari n'au decât caracterul reclamei. Că Românii, ca neam, nu au greutate mai mare în balanța politice ungare, de vină e nu tirania maghiară, ci slăbiciunea lor în ceea ce privește știința de carte, viața economică și politică a lor. Că în Ungaria fie limba, fie naționalitatea lor ar fi primejduită din partea ungurimei, nici vorbă!...

Asta e o sinamăgire. Pentru că adevărul e tocmai dinpotrivă. Niciodată adecă frații din România nu au fost mai bine lămurii de cum sunt acum asupra lucrurilor ce se petrec în Ungaria, nici odată în România n'au fost atâția bărbați frunțași cari să urmărească cele ce pătîmim și să osândească mai cu asprime relele ce ni-se fac, câți sunt acum. Niciodată în România n'a fost mai adâncă și mai lătită convingerea, că guvernele din țara ungurească fac tot ce e cu putință pentru a ne desbrăca de naționalitate... Bánffy doar în auzul și plăcerea tuturor partidelor ungurești o spusese, la 5 Iunie, că toți trebuie să ne facem Unguri. Altfel n'avem rost să trăim pe pământul acesta udat cu sângele moșilor și strămoșilor noștri.

Prin urmare nici-odată n'au fost Ungurii mai departe de puțința încheierii unei înțe-

legeri cu România fără ca întâiu să schimbe politica lor șovinistă d'acum!

Șiret cum este, dr. Jancsó spune că doar știu și cei din România cât au propășit, dela 1867 încoaci, Românii din Ungaria.

De bună-seamă! Știu însă și cunosc d'asemeni toate greutățile ce toate guvernele au pus în calea înaintării noastre, așa că dacă se poate vorbi de scăderile noastre în ce privește știința de carte, viața economică și cea politică, de vină sunt toți miniștrii maghiari cari nici unul nu numai că nu ni-a ajutat, dar ni-au pus pedeci.

Pedeci să nu ni-se mai pună, cel puțin atâta, dacă la ajutor nu ne putem aștepta, și numai atunci se va putea vorbi d'o pretenie a Ungurilor cu România. Altfel nu-i putere politică, nu destule cuvinte pentru cari frații de dincolo să calce peste noi pentru a se îmbrățișa cu Ungurii.

Dreptate aici în țară, pentru a se putea ajunge la cinste peste hotare. Vorbele goale pot avea trecere la Belgrad. În București n'au nici un preț!

Regele României către Lueger. Mareșalul curții românești a adresat din însărcinarea regelui Carol către dr. Carl Lueger următoarea scrisoare:

«M. Sa regele, înaltul meu suveran, a primit prea grațios telegrama DV. trimisă dela hotarul țării. M. Sa a fost foarte plăcut atins de această atențiune și de urările de bine exprimate în chipul acesta și m'a însărcinat să Vă împărtășesc D-Voastră și onorațiilor membri ai delegațiunii orașului Viena. M. Sa încă nădăjduiește că atât DV. cât și ceilalți domni Veți păstra cele mai plăcute amintiri despre scurta DV. sedere în București.

Judecăți nebune. Cetim în «Drapelul», că părintele I. Brinzeiu a fost pedepsit la 10 zile închisoare pentru gravul motiv, că la o nuntă a întrebuintat «steaguri de ale statelor Tunis și Marocco și într'un timp când întregitatea statului ungar era periclitată prin neînțelegerea dintre domnitor și națiune.»

«Înțeleptul patriei», care a făcut această genială descoperire este individul Macassy, prim-pretore în Bozoviciu. Ar trebui păstrat în spirt pentru delectarea urmașilor; dar știm, că nu e singurul care a ajuns astfel de «record» în astfel de virtuți, cari în alte state mai civilizate se califică cu totul altfel.

Jidovii în toate. Președinte al comitetului maghiar de expoziție este dr. Chorin Ferencz, jidov. Cel care a aranjat catalogul expoziției și e laudat în București, este Sasvári Armin, jidov. Cel care a lucrat pentru pavilionul unguresc să arate ceva, e Gelléri Mór, tot jidov.

Ce s'ar face Ungurii noștri fără Jidovii lor?

Delegațiunea ungurească.

— Ședința plenară de Mercuri. —

În ședința de astăzi care a fost cea din urmă sfințită discuției despre afacerile externe, ministrul de finanțe Burián a rostit discursul de apărare al ministrului de externe care nu a putut vorbi personal neștiind ungurește. El a combătut cu mult succes toate acuzele ce i-s'au adus politicii noastre externe.

Ministrul comun de finanțe Burián a spus următoarele: Ministrul de externe pentru care vorbesc, nu poate face altă politică decât cea pe care a urmat-o și până acuma. El va stă și va cădea cu politica asta. În chestiunea marocană, politica noastră nu a servit interesele Germaniei, ci a voit să potolească marea încordare ce se făcuse între Germania și Franța. Conferința dela Algeiras nu s'a sfârșit cu învingerea noastră. Amestecul în afacerile interne ale Turciei, mai ales în chestiunea macedoneană se impune prin deosebirea de religie și de stări sociale și naționale dintre stăpânitori și stăpâniți, deosebirea care nu se mai găsește în nici un stat din Europa. Manifestațiile navale atât de defaimate sunt necesare și au fost introduse mai întâi de Franța și de Anglia. În afacerea macedoneană politica noastră nu urmărește nici o cucerire, ci numai păciuire. Ministrul a arătat în chip evident vina și reacredința Serbiei în afacerea uniunii vamale cu Bulgaria, prin care Serbia a voit să eludeze convenția vamală cu monarhia noastră. Ministrul nu se simte vinovat de învinuirile aduse pentru încheierea convențiunii vamale cu Germania, căci el nu a putut să critice inițiativa guvernului unguresc luată în afacerea aceasta. S'au ridicat multe învinuiri împotriva tovărășiei noastre cu Germania și Italia bănuindu-se buna lor credință. Răspundem, că aceasta ar fi un nou motiv de a rămâne mai departe aliați cu aceste puteri. Dacă am avea bănuiele asupra cuiva, desigur va fi mai bine să stau într'o colibă cu el unde-l voi putea supraveghea oricând (rîsete). Ministerul de externe nu este dispus să turbure pacea monarhiei, pentru interese străine.

Vorbesc încă șeful de secție Müller, Zboray și Szivák. Budgetul se votează în discuție generală.

La discuția pe articole Rakovszky respinge fondul disponibil din cauză că nu vede trebuința lui. Vede că fiul fostului ministru-președinte Gautsch are din acest fond o leafă fără rost de 12.000 de cor.

Răspunde ministrul-președinte Wekerle, apărându-l pe Gautsch total, care zice, a arătat totdeauna multă bunăvoință și prevenire în toate afacerile ungurești. Cere votarea acestei pozițiuni care-i de mare însemnătate pentru afacerile externe.

Budgetul se votează și în discuție specială.

Vizita delegațiunilor în arsenal.

Înainte de ședință, membri delegațiunii austriace și ungurești au vizitat arsenalul armatei. Călăuziți de mareșalul Kropacsek ei au privit aranjamentul arsenalului și mareșalul le-a explicat tunurile de sistem nou ale căror comandare va fi necesară. După

vizită, s'a dat un mic lunch (gustare), la care președintele delegațiunii austriace prințul Lobkowitz și contele Teodor Zichy au închinat în sănătatea mareșalului Kropacsek, mulțămindu-i pentru amabilitatea ce a avut dând delegațiunii explicațiile trebuitoare.

— Ședința dela 28 Iunie. —

La discuția budgetului marinei *Kmety Károly* a cerut înființarea părții ungurești a flotei. Prin înființarea ei calitatea militară a flotei ar crește. Cere ca să se înroleze 43% din echipaj dintre supușii unguri și să se înființeze trupe de matrozi unguri. *Vladimir Nicolici* vorbește în limba croată. Spune că aproape toată populația litoralului este croată. Echipagiul corăbiilor se alcătuiește din 60% croați, totuși ofițeri croați sunt numai 50 din 710. Cere învățarea limbii croate la marină.

Căpitanul de marină *László Elemér*, răspunde din însărcinarea guvernului lui *Kmety* că cerința lui despre crearea părții ungurești în marină ar despărți marina în două părți ceace n'ar fi nici trebuitor nici folositor. Recunoaște că elementul unguresc este slab reprezentat în marină și dorește sporirea lui care însă nu depinde de marină. Răspunde lui *Nicolici* că aproape toți ofițerii cunosc limba croată.

Budgetul să votează în discuție generală. La discuția specială *George Krasoievici*, cere, în limba croată, ca în Bosnia și Herțegovina să se introducă cultura cea adevărată. Acolo lipsesc toate așezămintele pentru progresul cultural, economic și social. Respinge proiectul.

Zboray Miklós atacă pe *Burián*. Cu toate că s'au făcut progrese, totuși nu-i mulțumit căci Bosnia se administrează după model austriac.

Molnár János spune că în Bosnia catolicii se asupresc și mohamedanii sunt favorizați.

Ministrul de finanțe baronul *Burián István* răspunde într'un discurs mai lung la toate atacurile ce s'au adus administrației Bosniei. Nu-i drept că ar avea înclinări tiranice. Trebuie să avem în vedere situația istorică a Bosniei. Am trebuit să o pacificăm și munca aceasta de împăciuire nu a încetat nici acuma. A avut totdeauna intenții bune. Se lucră la o lege de presă. Nefiind Bosnia un stat independent, nu poate fi vorba de crearea unui parlament, ci numai de a unei diete provinciale. Dar' mai întâi trebuie să ne creștem populația politiceste.

Budgetul se primește în discuție specială.

În ședința de după prânz a delegațiunii ungurești *Okolicsányi* propune ca ministrii comuni să-și trimită bugetele lor deputaților cu 15 zile înainte de ședința delegațiunii. *Burián* este în contra. La votare, fiind 10 voturi pentru și 10 contra președintele *Barabás* votează contra, ceace stârnește mirarea și nemulțumirea kossuthiștilor.

După aceasta ședința se ridică.

Din Dietă.

— Ședința parlamentului dela 27 Iunie. —

În ședința de Joi a fost înaintat proiectul de răspuns la mesaj, lucrat de referen-

tul comisiei de răspuns *Ballagi*. În sală de abia erau 20—30 de deputați.

E caracteristic și poate avea urmări însemnate modul cum s'a purces.

Proiectul nu era gata nici chiar înaintea ședinții, din cauza multelor schimbări ce s'au făcut în el, căci kossuthiștii voiau să fie mai radical, conform programului kossuthist, iar ceilalți tocmai din contră, se stea pe baza pactului din 67.

Din această cauză, era să nici nu să ție ședința, dar la urmă s'au hotărît să ție ședința, dar să nu se cetească proiectul, ci numai să anunțe, că se va tipări și împărți între deputați. Dar a urmat o mică lovitură de stat, un deputat a cerut să se cetească momentan. *Ballagi* a cetit proiectul, dar nu cel primit în comisie, ci pe al său. Titulatura *Maiestății* e în 3 feluri, dintre cari parlamentul va trebui să aleagă unul.

Răspunsul e plin de formalități, de clișee despre »susținerea principiilor«, despre păcătosul absolutism din trecut. Miezul e: deși avem dreptul la teritoriu vamal autonom, recunoaștem convențiile vamale încheiate; pe baza dualismului, am votat deja recruții; vom ușura soarta muncitorilor (minimum de existență), vom desvoltă comerțul maritim. Contra posibilității absolutismului vom îngredi autonomia comitatelor și a comunelor. În privința bisericească vom da autonomia catolică și vom regulă salariile preoților (art. XX 1848). În privința culturală: »ne vom nizu să ducem la isbândă direcția națională dar nu vom trece cu vederea nici factorii competenți și cu drepturi istorice«. Se va regulă raportul cu Croația. Se va face votul universal pe lângă păzirea caracterului național unguresc al statului.

Ședința clubului național. Aflăm, că Sâmbătă, (30 Iunie) deputații partidului țin ședință în localitățile clubului, la care sunt invitați și membrii partidului român, cari nu sunt deputați.

Deputație de Români la ministrul de culte. Sunt cunoscute și cauzele la cari sunt expuși studenții români la școlile ungurești, fie de stat, fie confesionale, mai ales dacă sunt bănuți că nu sunt »patrioți buni«. Mai ales câte un profesor doritor de merite, în cele mai multe casuri nu Ungur neaș, ci ceva jidan ori renegat, își face de cap.

La gimnaziul de stat din Arad, în care studiază mulți Români, un profesor, *Sátor József*, a trântit la examenul de clasă pe toți 7 Români, cari i-a avut în clasă, pe toți din limba ungurească.

E învederat, că nu neștiința, — căci pe aici se știe mai bine ungurește decât românește — a fost motivul acestui fapt, ci numai ura și disprețul. Români ne mai voină să sufere, au hotărît să trimită o deputație, care să protesteze la ministrul de culte.

Învățătura este: câți numai puteți nu va dați copii la școală ungurească, ci la gimnaziile românești.

Persecuțiuni politice. Slovaci se deșteaptă văzând cu ochii. Se înțelege gu-

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnizorul cartii regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — C. J. VIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

vernul și instrumentele lui împiedecă cu toate mijloacele această trădare a »ideii de stat«. Persecuțiunile sunt la ordinea zilei. Preotul *Hlinka* care fusese suspendat pentru că a votat cu candidatul naționalist la alegeri, a fost destituit, iar acum *arestat* dimpreună cu dr. *Srobar* și încă doi inși.

Congregația comitatului *Sáros* a primit adresa rușinoasă a comitatului *Timișoarei*, cerând dela guvern să facă mai aspră legea penală pentru agitații și să împiedece apariția foilor slovace naționaliste.

Alegerea dela Olaszliszka. In Olaszliszka eri a fost terminul alegerii de deputat dietal și a eșit biruitor kossuthistul *dr. Nagy Barna* față de guvernamentalul *Béla Henrich*. Alegătorii acestui din urmă au fost huiduiți, atacați cu petrii și astfel fiindu-le în primejdie viața, cea mai mare parte dintre ei a fugit acasă.

Ungaria cea nouă.

Am anunțat zilele trecute că studenții unguri s'au întrunit într'un congres la Dobrițin. Este interesant de a cunoaște spiritul tinerelor odrasle ale rasei noastre stăpânitoare. El se oglindește în chip destul de credincios și lămurit în desbaterile acestui congres.

Caracterul principal al culturii și mentalității ungurești este fără îndoială iubirea formelor strălucitoare, goale, lipsite de un fond serios. Dacă actuala generație ungurească stăpânitoare, suferă de acest mare cusur, generația cea mai nouă, studențimea dela universități este cu desăvârșire îmbuibată de acest spirit.

Oare poate să fie mirare, dacă toți factorii rasi, școala, mediul social și viața publică ungurească lucră la dezvoltarea acestei direcții în cultura ungurească? Rassa îi face pe unguri mai superficiali, mai porniți spre strălucirea formelor exterioare ale vieții.

Școala ungurească, va recunoaște ori-cine că este una din cele mai slabe din câte se pot închipui în toate statele civilizate. Departe de a căuta să formeze *judicata* elevului, de a-l înzestra cu niște cunoștințe vaste și solide, cu o orientare largă, cu elementele solide ale gândirii popoarelor străine, ea crește o generație de oameni cu pretenții nemăsurate, dar cu cunoștințe foarte defectuoase și cu o judecată ușoară, ieftenă, sprijinită pe temeiul șubred al frazelor sonore primite de-a gata din manuale și dela profesori. *Fraza*, aceasta-i marea boală de care suferă tinerimea (ca și toată viața publică ungurească). Ea ține locul gândirii, ea-l scutește pe orator, pe gazetare, pe omul de politică de orice efortare a minții sale proprii. Ea este o haină strălucitoare care ascunde o spăimântătoare lipsă de gândire, de viață sufletească și intelectuală internă. Iar ceea ce-i mai fatal, în partea ei covârșitoare societatea, clasa cultă ungurească crede în mod naiv și sincer în frazele cu cari singură se îmbată.

Nicăiri poate nu s'a arătat atât de bine toate cusururile acestea ca zilele acestea la congresul studenților unguri ținut zilele acestea la Dobrițin.

Studenții unguri, ai tuturor academiilor și ai celor două universități s'au întrunit pentru a se constitui într'o uniune a tuturor studenților unguri din țară. Care-i scopul acestei uniuni? *Melha* *Armánd*, reprezentantul studențimii din Cluj (foarte caracteristic, același *Melha* a fost dat afară dela universitatea din Pesta pentru purtarea sa necuviincioasă față cu rectorul universității, un delict pentru care în alte părți ar fi fost isgonit dintre studenți, iar la Cluj a fost ales președinte al tinerimii) o spune:

«In nopți de insomnie am câștigat convingerea că este chemarea studențimii noastre de a păstra calitățile neamului nostru și naționalitatea noastră

și de a asigura neamului nostru o viață avântată și vecinică».

Calitățile neamului nostru! Viață vecinică și avântată! Ce cuvinte sunătoare! Dar care om, care instituție a statului, care faptă a politicii (mai ales a celei kossuthiste!) nu servește scopul acesta nu numai în Ungaria ci ori și unde? Oare dacă finerimea nu se va erija în salvatoare a neamului de primejdia pe care nimeni nu o cunoaște, dacă uniunea studenților nu se va înființa, oare Ungaria se surpă, oare neamul unguresc piere? Evident, nu-i decât o frază trumoasă, nu ideile la cari s'a gândit dl *Melha* în nopți de insomnie.

După propunerea lui *Kovács*, alt «șef» de studenți, studențimea făcuse printr'o colecție un potir numit al lui *Kossuth* (*Kossuth-serleg*). Cine va citi discursurile ce s'au ținut în jurul acestui potir la Dobrițin într'un banchet special își va aduce aminte fără de voie de jocul din jurul vitelului de aur. Toate frazele frumoase de cari este capabil un ungar și mai ales un ungar finăr, toate au fost puse în legătură cu acest potir. El înseamnă tot: *Kossuth* și ideia kossuthistă, patriotism, coalitiționism și... ură împotriva naționalităților. Nu voi obosi pe cititori cu toată pleava de discursuri ce s'a rostit acolo. Dar amintim două *Nagy Jenő*: El a jurat în numele tinerimii din Oradia-mare, atât de asediată de manifestările avane și antimagiare ale naționalităților, că va lucra totdeauna pentru acele sfinte idealuri ale căror realizare, să fie scopul vieții noastre întregi! Ce cuvinte mari și umflute pentru a nu spune nimica! Dar să vedem asaltul naționalităților. Vre-o 30 de studenți români, între cari iubirea de neam a fost totdeauna o tradiție, și-au apărut neamul de insultele jidanilor din Oradea-mare și au știut să mențină prestigiul social al românilor. Acesta-i asaltul! *De Nagy*, și-a irebuit și *Dtale* un cuvânt frumos, sunător, o notă nouă între colegii D-tale cu care să-ți atragi simpatiile și ai găsit gestul asuprii prin naționalități!

În sfârșit dl *Kovács János* a vorbit despre stânca de rezistență care sunt ungurii în mijloc mării de panslavism și pangermanism.

Vorbe, vorbe vorbe! Dar vorbe frumoase, sunătoare, cari par a spune ceva, deși nu spun nimic.

Iar studenții noștri? Ei tac, ei nu manifestă, căci li-se oprește, singura lor faptă se arată în anuarele universităților, după a căror statistică dintre toate naționalitățile ei ocupă locul cel dintâi în examene.

Adaus. Citim următoarele în «*Népszava*»: In toamna trecută s'a întâmplat că studențimea ungurească având o ciocnire de stradă cu socialiști, un steag al ei a fost rupt și sdrântuit. Mai târziu acelaș steag a fost reparat și sfințit ca «*Turul-zászló*» ca însemnul studențimii ungurești. Acum *Kovács László*, președintele studențimii ungurești din *Budapesta* (pe care-l amintim mai sus) a zălogit pentru scopuri personale steagul-Turul împodobit cu paserea-Turul care prețuiește 160 de cor. și care a fost sfințit în prezența lui *Kossuth* și a tuturor șefilor coalțiției. Fără comentariu.

Din România.

Prințul Carol toastează. Iubitul țării, *Alteța Sa Regală prințul Carol*, a vizitat școala de poduri și șosele, unde profesorii au făcut mai multe experimente înaintea lui. Elevii școlii, instruați militarmente, au defilat înaintea lui. După aceea s'a dat un mic dejun, la șampanie prințul *Carol* a toastat pentru directorul școlii.

Visitatorii expoziției. In săptămâna trecută (4—11 Iunie v.) expoziția a fost cercetată de 28.403 oameni: *Duminecă* 4 Iunie au cercetat-o numai 1092 de inși, din cauza ploaiei celei mari; *Luni* 1665, *Marți* 1314 (zile cu ploaie), *Miercuri* 3995, *Joi*

3204, *Vineri* 3403, *Sâmbătă* 2500 și *Duminecă* (11 Iunie) 11.230.

Măsură înțeleaptă. Ministrul de interne a dat ordin să nu mai fie lăsați în țară din Rusia, cei ce nu vor avea visat pașaportul de consulul român din *Odesa*. Dar totdeodată a dat ordin și consulului din *Odesa*, să nu mai subscrie pașaportul nici unui jidan.

In felul acesta România va fi cruțată de dragostea jidanilor.

Manevre românești la granița Ungariei. In Iulie va avea loc o manevră mare aproape de *Turnu-Severin*, la graniță, la care vor lua parte peste 22 de mii de soldați. Regele *Carol* va asista la manevre.

Mărci nouă iubilare. Am amintit că au fost puse în circulație cu ocazia deschiderii expoziției 3 modele de mărci.

In zilele astea au eșit alte 2 modele. Un model reprezintă întrevăderea principelui *Carol* cu *Osman Pașa*, în 1878, după căderea *Plevnei*.

Al doilea model reprezintă o căsuță în care a locuit principele pe câmpiile *Bulgariiei* în războiul din 1877.

Ambcele modele poartă inscripția: «*Patruzeci de ani de domnie glorioasă*».

Din străinătate

Guvernul rusesc atacat de Dumă.

Petersburg. — *Duma.* — Interpelarea asupra restrângerii libertății presei a provocat desbateri foarte lungi cu caracter general. Numeroși oratori au atacat guvernul întrebându-l expresiuni aspre. *Deputatul* *Camarteli* (*Caucas*) exprimă satisfacțiune că agitațiunea a pătruns în armată.

Duma a adoptat de urgență interpelarea asupra mai multor cazuri de incendii organizate în districtul *Cernicof* din ordinul șefului jandarmeriei generalul *Rudoff*. Raportul asupra acestor cazuri a cauzat o mare senzațiune.

Interpelarea asupra întrebării cazacilor în țara întregă ca agenți de poliție dă loc la mai multe discursuri, între cari la un discurs foarte mișcător din partea deputatului cazacilor, *Ara-kantseff*. Oratorul a arătat cum iubiau cazacii odinioară libertatea, și acum guvernul a adoptat ca sistem stărpirea ori-cărui sentiment uman la cazaci, i-a imbat de dispreț și de ură cătră ceilalți ruși, încât azi cazacii nu mai zic că sunt ruși ci o naționalitate deosebită. Cazacii nu trebuie să urăte.

Sedelnicov zice că cazacii sunt adevărați servitori ai țaranului și ai patriei; dar țarul însuși este primul servitor al patriei și patria este reprezentată prin *Duma* care cere libertatea; așa dar cazacii nu au dreptul să lucreze în contra parlamentului.

Petersburg. Țarul a inspectat azi regimentul *Preoboasenski* care zilele trecute refuzase să meargă la *Peterhof* pe cuvânt că vor fi duși în contra poporului. Țarul îndepărtând pe ofițeri, a vorbit cu soldații, întrebându-i care-i pricina pentru care au refuzat serviciul, și cari sunt plângerile lor. Soldații l'au rugat pe țar să depărteze întâi pe *Trepov*. După ce plecase și *Trepov*, soldații au spus că nu au voit să meargă la *Peterhof*, căci să tem, că vor fi duși să împuște în popor, în care ei au frați, părinți și rudeni. Ei au declarat că nu vor să facă serviciu de poliție. După aceasta țarul a avut o lungă convorbire cu ofițerii asupra cazului.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.

(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specifice și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Drul Teodor Mihali în București.

Sub acest titlu «*Dimineața*» dela 7/20 c. din București scrie:

Printre oaspeții cari au venit să viziteze expoziția, se află și distinsul luptător român drul Teodor Mihali, deputat în Camera maghiară și șeful partidului naționalităților din Ungaria.

L'am recunoscut aseară tocmai în momentul când se coborâ din hotel și prezentându-mă dsale, am putut avea plăcerea și onoarea de a stă mai mult de vorbă cu preșosul nostru oaspe.

Dela primele cuvinte drul Teodor Mihali te farmecă cu accentul său sincer și cu temperamentul său comunicativ.

Când îl ascuți pe omul acesta, cu figura sa blândă, vorbindu-ți într'o românească perfectă în care abia ici-colo remarci dialectul ardelean, exprimându-se simplu și fără înconjur, nu e nevoe ca să-l surprinzi în momente de înflăcărare spre a recunoaște într'insul pe energicul și curajosul naționalist, al cărui glas a răsunit abia zilele trecute în parlamentul ungar, susținând cu atâta autoritate și vigoare cauza frașilor noștri de peste munți.

Dela primele cuvinte, drul Mihali mă face atent că nu-mi poate acorda un interview.

— Am venit aci ca simplu particular, numai spre a vizita expoziția. Nu trebuie însă și nici nu vreau să dau măcar pretext cuiva de a zice că noi venim în țară spre a face politică. De aceea, de câte ori am fost la București, m'am ținut departe de orice legături cu oamenii politici de aci — și așa voiu face și acum.

— Înțeleg prea bine rezerva dvoastră. Cred însă că nu-mi veți lua în nume de rău dacă voiu stărui să aflu ce impresiuni ați căpătat la noi.

Natural că în primul rând a venit vorba despre expoziție. Drul Mihali e absolut încântat de frumusețea ei. Din momentul în care intri pe poartă, ochii se desfată și o plăcută emoțiune te surprinde la vederea clădirilor din expoziție, al căror stil pune în evidență originalitatea și frumusețea arhitecturii românești. Totul e simplu, totul curat și estetica întregului cadru reiese în mod admirabil, mai ales când îți arunci asupra lui privirile de pe terasa palatului artelor.

E o vedere foarte pitorească. Interlocutorul nostru crede că și alegerea locului, pozițiunea lui naturală, a fost fericită. De altfel, aceste sunt și impresiunile altor cunoșcuți de ai dsale cari au vizitat expoziția. «O voiu vizita în detaliu, în cursul săptămânei pe care o voiu petrece la București, zise drul Mihali — și voiu mai reveni și la toamnă spre a o vedea când va fi completă.

Deocamdată sunt atât de încântat de frumusețea expozițiunii, încât am telegrafat colegului meu din parlament, drul Vaida Voivod, ca să vină și dânsul, și acum îl aștept să sosească».

Fiindcă s'a pomenit despre parlament, discuția a alunecat asupra proiectelor viitoare de luptă ale partidului naționalităților. În această privință drul Mihali ne-a dat câteva informațiuni foarte interesante.

Redeschiderea Camerei se așteaptă pentru sfârșitul lui Iunie sau începutul lui Iulie st. n., deoarece până atunci ministrii sunt ocupați la Delegațiune. La reluarea desbaterilor va veni cel dintâiu în discuțiune proiectul de răspuns la Adresă. Cu această ocaziune partidul naționalităților își va expune în principiu doleanțele sale, desfășurându-și programul pentru realizarea căruia va lucra. Apoi la budget vor lua cuvântul mai toți deputații naționaliști. Primul va vorbi deputatul sârb Polit, ca fiind unul din cei mai buni specialiști în materie.

Se vor distribui în urmă rolurile după specialitate și competență între ceilalți membrii ai partidului naționalităților.

Partidul naționalist român se va ridica în contra vechei calomnii a iridentismului și a lipsei de patriotism. Din potrivă, el își va arăta iubirea de patrie îmbrățișând interesele și aspirațiunile marilor masse populare, luptând pentru drepturile poporului în genere, ale adevăratului popor pe care guvernării nu'l întreabă de ce naționalitate e când e vorba să'l apese și să'l exploateze.

Naționaliștii vor cere rezolvarea unui mare număr de probleme vitale de ordin economic, afirmându-se ca un partid democratic sincer. Toate aceste chesțiuni au fost bine și profund studiate.

Cât despre reușita acestei lupte, drul Mihali e plin de speranțe frumoase. Dsa așteaptă cu încredere viitorul și e sigur că părăsirea politice de pasivitate va aduce în curând izbânda. Românii nu mai au nimic de pierdut, ci din potrivă numai de câștigat.

Un Japonez despre Pesta Libran și despre Unguri.

«Deutsche Zeitung» din Viena publică o interesantă scrisoare a unui Japonez despre Unguri și despre capitala ungurească. Japonezul însuși un aziat a spus următoarele:

Iubirea mea de adevăr mă îndeamnă să spun multe lucruri neplăcute despre concetățenii Dv. unguri. Căci poporul unguresc este foarte ciudat. Englezii au făcut vorba despre *globul unguresc*.

Adevărul acesta se cunoaște numai în Ungaria. Poporul unguresc rămâne totdeauna în *globul* său. Rar întâlnești un ungar în străinătate, afară de jidani unguri. Ungurii cred că țara lor este mai frumoasă de cât toate țările. Budapesta, pentru ei, este centrul lumii și este mult mai frumoasă decât Berlinul, Parisul și Viena. «Hotărât că-i mai frumoasă ca Viena», zice ei măcar că numai puțini au fost acolo. Iar dacă le spun că Viena-i mai frumoasă, ei sunt supărați!

Budapesta ce-i drept este modernă, dar *modern* înseamnă adesea fără gust tot astfel cum *civilizat* va să zică *imoral*. Ungurii din Pesta rămân în Ungaria, cred că Tatra sunt munții cei mai înalți din lume și vapoarele de pe Dunăre cele mai mari vapoare din lume. S'a zis că ungurii sunt primitivi de oaspeți. Asta-i un vechiu bazm! Ei s'au jidovit prea tare. Ba zice că toți ungurii sunt jidoviți. Jidanii sunt numai într'o singură privință mai cumiți ca Ungurii, că nu sunt atât de certăreți și cărcotași ca aceștia.

Am găsit că Ungurii sunt foarte necinstiți mai cu seamă față cu străinii. În genere ei sunt foarte dușmănoși cu străinii. Chelnerii înșeală pretutindeni pe străini, luându-le prețuri aproape îndoit. Când le vorbești ungurește (căci în timpul șederei mele îndelungate am învățat și puțină ungurească) ei îți răspund nemțește, iar când le vorbești nemțește, ei îți răspund ungurește deși știu nemțește.

Viena îmi place mai mult ca Pesta. Acolo lumea-i cinstită și foarte afabilă cu străinii. Pe drum cu vaporul dela Visegrad la Pesta un derbedeu *din casa a treia* vine la mine în clasa întâie și mă întreabă fără nici o recomandare în ton de dispreț. D-ta ești japonez? Asta cred că nu se poate întâmpla decât în Ungaria.

NOUTĂȚI.

ARAD, 29 Iunie 1906.

— **Româncuțe ha.nice.** Ziarele ungurești aradane publică lungi dări de seamă despre expoziția școlii industriale de fete din Arad. Intre cele laudate pentru lucrurile de mână minunate, locul de frunte îl au mai multe domnișoare române, și anume dșcara *Hortensia Raicu*, gentila fiică a prietenului nostru Sava Raicu; *Livia Dumitrescu*, *Elena Avram*, *Aglaia Pap* și *Emilia Dascal*.

Iar în darea de samă ce se face despre examenul dela conservatorul din loc, se remarcă prestațiunile dșoarei *Leontina Pap*.

Ne pare bine că putem înregistra succese atât de laudabile.

RAGHIUL.

Seara la opt ore. Leana, nevasta lui Ion Ștengar, stă lângă foc și în voie bună gătește tocană de oaie. Lângă ea copilul de opt ani cu nările lărgite se desfătează la mirosul atât de rarei cine calde. La opt și un sfert copilul țipă de bucurie: mamă-sa i-a zis să pună masa, îndată are să vie tata. Ia măsură roșie, cele trei farfurii groase, șterge cu multă îngrijire cușitele și furculițele negre, dă apoi năvală în curte, se întoarce și așează în mijlocul mesei un ol plin cu apă. Fuge apoi la negustor să cumpere pâne, că era isprăvită. La opt și jumătate, totul e în rînduială, masa-i pusă, mîncarea-i feartă.

— Indată are să fie aici tata — zice, încălzită de lucru.

— Ce bine a fi, — oftează copilul, mi-e deja atât de foame. De astădată însă foamea nu su-pără. Căci doar' e cină caldă.

La orele 9, femeia iese în poartă și lângă ea cu o fericită neliniște, copilul. Și privesc în sus pe stradă, de unde are să vie tata. Munca durează până la opt, ar putea fi deja aici. Și întârzie.

La nouă și jumătate femeie și copil stau ghemuiți lângă cuptor și ascultă clocotirea cinei. Flacăra lampii e trasă jos, să nu treacă mult petrol și să se poată face lumină îndată ce ar sosi Ștengar.

La nouă și trei sferturi copilul plînge amar și roade pânea uscată. Femeia și-a luat copilul în brațe și cu fața întoarsă spre ușe îi netezește părul. La zece s'a stins ultimul jărătic din cuptor, mamă și copil stau la întunec înbrățișați și tremură.

Pân'acum tata a fost așteptat, acuma, li-e groază că are să vie.

— Mămiță — șoptește copilul — eu mă ascund sub pat.

Mama își privește copilul cu o milă nespūsă. Pe fața copilului grije, frică și seriozitate, iar în voce renunțare și supunere. Par'că ar fi vorba de un viscol, de care nime nu-i de vină.

— Va fi bine? — șoptește copilul.

Mama dă din cap cu tristeță. S'apleacă la urechea copilului și-i șoptește:

— Ș'acolo te găsește.

— Unde să mă ascund dar'? Deunăzi am fugit în curte, la cel dintâi zgomot însă m'am speriat și am alergat în casă.

Femeia își îmbrățișează copilul.

— Am să te scutesc eu. Te ascunz la mine în poală și acum ca și atunci...

Ofitează adânc și copilul urmează, cu o desperare de plâns:

— Și atunci fiecare lovitură pe tine te ajunge. Femeia face semn cu mâna.

— Nu-i nimic, ști că pe mama n'o dor loviturile. Copilul se prefăce a crede și se ghemuește mai strâns în brațele mamei. La unspre-zece a-doarme și femeia cu multă îngrijire îl pune în pat. Nu-l desbracă însă, în cazuri de aceste e mai bine dacă-i îmbrăcat copilul.

Ridică apor puțin flacăra lampii și privește împrejur. Adună de pe masă farfuriile, cușitele și furculițele.

Din colțul bucătăriei scoate barda, ciocanul, din dulapul bucătăriei toate instrumentele de tăiat și bătut. De pe pereți scoate tipsiile, farfuriile și alte obiecte de spart, le adună toate într'o grămadă în colțul bucătăriei și împinge în fața lor

o ladă mare. Inc'odată privește împrejur, nu cumva a intrat ceva, și-i isbucnește plânsul, dar numai pentru o clipă. În tăcere, pipăind pe întunec merge la pat și să culcă. Culcată pe spate cu mâinile împreunate, cu grige la ori-ce mișcare, așteaptă, așteaptă viforul.

Pe la ora unu s'aude ceartă dinspre poartă. Femeia își trage învelitoarea până peste cap și tremură din tot corpul. Aude înjurăturile portarului și răspunsurile bărbatului său beat. Portarul a încetat și se aud numai înjurăturile bărbatului său. Tot mai aproape. O puternică lovitură cu piciorul, — ușa pârâie, trosnește, cleanța se scutură, o înjurătură sbierată îngrozitor și-n pragul ușei apare o umbră mică, bine făcută; din aceasta umbră doi ochi galbini de pisică se ațâtesc în întunecul odăiei.

— Iarăși? — sbieră bărbatul. — Cină nu-i? Unde ești stafie ticăloasă? Dar copilul? Eu sunt stăpân aici, sau altcineva? Unde-i cina? A-ți îm-bucat-o, nu-i așa?

Odaia s'a umplut cu miros de rachiu. Copilul speriat din somn, nu cutează nici să se miște. Femeia se ridică în pat și cu o voce împetrită, apatică, zice:

— Cina e afară, dacă ție foame, mîncă, dacă vrei să mă bați, bate-mă, dar iute, că-i târziu, să poți și dormi.

Beșivul uimit o clipă de vocea împetrită murmură în sine. S'așează deja pe pat și începe un cântec vesel. Când însă și-a descultat o cismă o privește un timp prin întunec, o aruncă apoi spre copil. Acesta țipă. Femeia sare din pat și să repede la copil. La aceasta apoi se sălbățește omul cu totul. Să repede la ei și lovește și-i taie

— **Să ne-o însemnăm bine și aceasta.** Din Beiuș ni-se scrie următoarele șire demne de toată încrederea:

Câțiva studenți însuflețiți și dornici de a dezvoltă gustul pentru artă și pentruce e frumos în cercuri cât mai largi, dornici de a creă o viață cu un caracter mai pronunțat românesc și în Beiuș, au voit să dea Duminecă un concert, împreună cu dans. Dar' dl pretore a aflat de bine să *nu îngăduie* ținerea concertului, ci numai a petrecerii. Din ce pricină a făcut-o aceasta, noi nu știm, dar' nici nu voim să știm. Constatăm numai faptul regretabil, că li-s'au pus bețe în roate unor tineri, cari lucră și vor lucră pentru artă. Și cel iubitor de înaintare, celce face deosebire între politică și artă, va condamna cu toată hotărîrea și indignarea sufletului împedecarea unor tineri dela astfel de idei sănătoase.

Dragostea cu care au fost întâmpinați tinerii din partea inteligenței române din loc i-a întărit în nădejdea, că oricât de mari vor fi piedecile ei nu vor încetă de a-și continuă mersul bun, odată început.

Nu ne îndoim, că și inteligența română din Beiuș, va înțelege tot mai bine și tot mai limpede, că n'au să facă legături de prietenie cu astfel de oameni cari nu pot și nu vreau să facă cu noi o prietenie *din dragoste adevărată*. Noi, inteligența din Beiuș, am dat dovadă, că suntem iubitori față de inteligența maghiară. La concertele lor noi suntem în majoritate. Și la balurile lor cine joacă »esárdás«-ul mai cu foc decât tinerii români? Ei însă nu vin la petrecerile noastre afară de ceice au interesul să vină. La alegeri am mers în toată vremea cu ei. Când însă am desfășurat programul național și în Beiuș, într'un cerc românesc, unde după dreptate străinul nici n'ar trebui să candideze, cine ne-au huiduit, cine au provocat bătăi? Maghiarii, prietenii nostri de ieri.

Iată și a treia pildă, cea cu tinerii dela gimnaziul nostru, pildă, ce e un păcat făcut contra *artei și culturii*.

Mișcarea noastră din urmă în acest oraș întărește în noi credința că vom trage foloasele de lipsă, folositoare pentru noi, din pildele Maghiarilor.

Dă Doamne, așa să fie!

— **Laudă, care nu-i laudă.** La examenul din *Aletea*, comitatul Aradului, comună locuită de șvabi și puțini români, s'a constatat că toți copiii știu foarte bine ungurește. Dar zicem noi cu atât mai puțin nemțește. Foile ungurești laudă pe »zeleșii« învățători, iar deputatul Mahler s'a îndurat prea grațios să-și exprime »prețioasa-i« recunoștință.

— **Muzeu slovac.** Slovaci din Turocz-Szt.-

Márton își fac un muzeu, pentru care s'au strîns deja 83.000 cor.

Ungurii din Turocz ne vrând să rămână mai pe jos au hotărât să-și facă și ei unul, cu 200.000 *dacă* le va succede să adune atâția bani, *dacă* îi va ajuta și statul. Acest *dacă* înseamnă, că ei n'o să se prea îmbulzească cu banii.

— **Aviz preoților din Cebza.** Ni-se scrie: Rătăcita sectă a nazaricușilor, a început a-și întinde firile până în comuna noastră *Cebza*. Duminecă în 4 Iunie au venit 2 bărbați pocăiți din comuna Parța, pentru a predică cuvântul Domnului. Au fost de față la acea adunare ca la 50 bărbați și femei, pocăiții aceștia începură a tălcui scripturile după gustul lor. Poporul la cuvintele lor deja au început unii a se clătina. Văzând acești pocăiți că aici la noi vor săcera ceva, au zis că pe Duminecă în 25 Iunie vor aduce pe mai marele pocăiților și o câteva surori din jurul Aradului după cum zic ei înaintea căruia nu va putea să steie nimenea la dispută.

Ar fi de lipsă că la acea adunare să nu lipsiască nici preoții nostri, nu pentru ca să asculte cuvintele lor, ci ca să convingă poporul că aceea e o sectă rătăcită. Ar fi de lipsă ca să nu lipsiască preoții nostri pentrucă prin vorbirile lor și prin disputa ce vor ținea-o să se rușineze acei profeți mincinoși și amăgitori ai poporului și să se convingă poporul că numai a noastră e religionea cea mai adevărată. *Olariu.*

— **Promovare.** În ziua de 23 Iunie a fost promovat la gradul de doctor în științele juridice dl Liviu Luțai, la universitatea din Cluj. Felicitări!

— **Serviciul judiciar al Ungariei.** Scoatem din statistica anului trecut despre instituțiunile judecătorești unele date.

În țară e o curie, 11 table regești, 67 de tribunale, 395 judecătoria de ocol (cercuale); e un prim-procuror, 11 procurori generali și 67 de procurori; sunt 11 camere notariale, 28 de camere advocațiale.

Sunt 9 penitenciare, 2 închisori de stat, 5 institute de corecțiune, și multe închisori mai mici.

Personalul se compune din 2931 de juzi și procurori, 1370 de canceliști, 3214 funcționari; 435 de subsistuiți de procuror. Notari publici sunt 278, avocați 5300, cu 212 mai mulți ca în anul precedent: candidați de avocați 3308 (3183 în 1904).

Dintre candidații de avocați 19-30% sunt în Budapesta, iar din avocați a patra parte.

— **Zoltanii cu tarif.** De mai multe zile se vorbește și se scrie despre mari mi-

turi petrecute cu prilejul arendării unor păduri, dintre cari și cea dela Valea-Mare și Cladova, aproape de Arad.

S'a scris și o broșură despre cei mituiți. Din broșura asta »Az Ujság« scoate următoarele:

»— Nainte de aceasta cu trei săptămâni editorul ziarului »Független Magyarorszag«, Rónai Moritz (*jidov*) a prmit un articol intitulat »Panamale de păduri«. Articolul acesta nu s'a tipărit. A venit însă dr. Krausz Sándor și Braun Gyula (desigur *ovrei*) uneltele contelui de Bistrița și au dat lui Rónai Moritz 2500 coroane drept preț de tipar și alte cheltueli, sporind astfel numărul acelor articole de ziare care se plătesc gras pentru a nu fi publicate niciodată. Fie spus spre lauda lor, cei doi oameni ai contelui de Bistrița au făcut tot ce se poate pentru a cruță pe conte de cheltuală, chiar și pe Eötvös Károly l-au scormonit din somnul său dulce dar de astădată până și voevodul s'a dovedit neputincios... și dl inginer și dl avocat în cele din urmă n'au avut încotro: au scos și plătit 2500 coroane, pentrucă articolul vorbea de niște furături de păduri dela Gyergyó-alfalu, de unde o delegație a proprietarilor tocmai atunci era condusă la ministrii Darányi și Andrássy de Sümegy Vilmos (*jidov*), administratorul neindependentului ziar »Magyarorszag«. Iar delegația asta venea să roage pe ministri să incuviințeze panamaua (adică furăturile) cu acele păduri.

Credem că nu mai trebuie nici un fel de comentariu.

— **Tată crud.** Simeon Sufan din M. Slatina a făcut arătare împotriva fiului său, tată a 4 copii și el, că i-a luat din pod, fără voia lui, 5 litre de păsulă. Joi au stat la lege și deoare-ce crudul tată n'a voit să retragă pâră, tribunalul a osândit pe bietul fiu la 6 luni temniță.

— **Greva generală din Lugoj,** a ținut două zile; Luni și Marți. În aceste zile — după spusele »Drapelului« din Lugoj — lucrătorii au fost reținuți cu forța dela intrarea în lucru. Marți după-ameazi greva a fost declarată de închiată. Pierderile atât pentru muncitori cât și pentru întreprinzători sunt foarte mari.

— **Roosevelt** e dintre oamenii cari călătoresc mai mult. El are dreptul ca președinte să călătorească pe toate trenurile gratis. Nu voește însă, căci zice, nu să cade unui președinte al Statelor-Unite să călătorească de pomană. Cheltuelile lui să

unde ajunge. Însălbătăcit cu totul caută barda, cuțitul, să-i omoare. Căci el este stăpân la casă.

În bucătărie se împedecă de ceva, se lungeste la pământ și se liniștește. Înăuntru femeia ascultă câteva momente cu atențiune, copilul își înneacă plânsul, cu dragoste își sărută apoi femeia copilul și șoptește:

— A trecut deja.

La șasă ore dimineața, femeia-i lângă foc și fierbe laptele. Bărbatul strănută odată și se deșteaptă. Cheful de azi noapte i-a săpat brazde adânci pe fața-i palidă, ochii mici galbeni abea suportă lumina vie. Se ridică încet și privește la nevastă-sa, la umflătura vânăată de pe fruntea ei. Și stă acolo asemenea unui câne bătut, s'aruncă apoi în ghenunchi naintea ei și plânge cu des-nădejde.

— Iarăși, iarăși! — Geme. — Draga mea, de ce nu mă omori odată când sunt așa? Pregătește toporul și lovește-mă în cap, sunt vrednic de moarte. N'are să se mai întâmple niciodată, niciodată, rachiul blăstămat!

Ea nici să se uite la el nu poate, ci dă din cap cu milă și lasă să-i sărute mâinile sgrunțuroase. Bărbatul urmează cu blăstemele și făgăduelile. Întrebă apoi cu sfială:

— Și copilul?

Femeia îl privește cu durere.

— Da, și copilul, — strigă — aproape i-ai scos ochiul, cu cisma ai dat în el!

Bărbatul își acopere fața cu mâinile și geme îngrozitor. Intră în odăe la copil, care plângând își împreună brațele pe după gât.

— N'am să mai beau — zice și copilului, aștea însă nu-i crede. Își scutură capul și plânge întruna.

Se ridică el acuma, păsește înaintea nevestei, solemn își împreună mâinile și murmură:

— Copilul crede, — și... și eu nu cred. Dar află ceva, ghicește ceva, ca măcar să nu vă mai bat. Aș muri pentru voi, îndată ce-am beut însă rachiul sunt în stăpânirea necuratului. Închideți ușa, nu mă lăsați să intru în casă.

— O spargi zice — apatic femeia. — Se deșteaptă casa întreagă și portarul sparge fereastra.

— Adevărat — zice el desnădăjduit. — Ce să facem dar?

— Ne aruncăm cu toții în Dunăre, — zice femeia — mai curând sau mai târziu tot acela va fi sfârșitul că ne omori, la ce să așteptăm dar până vei fi ucigaș?

— Nu, nu — șoptește el, dând năuc cu mâ-nile.

— Lucrează — zice femeia și Dumnezeu să ne aibă în paza lui.

*

La ameză se întoarce bărbatul cu față veselă.

— Am aflat ceva, — zice — vei veni cu mine și-mi vei oprî beutura. Dacă ești și tu acolo, nu mă farmecă rachiul.

— Bine — zise nevasta, cu toate că nu credea în acest mijloc de îndreptare.

Vre-o două săptămâni familia muncitorului e de fericirea unei paseri din văzduh. Nu este om mai atent, liniștit și gingaș ca Ion Ștengaru. Își desmeardă copilul și-și cruță nevasta de ori ce oboseală. El singur aduce apă, merge cu copilul la băcănie și-i cumpără și zahăr. La sfârșitul săptămânii a doua, e cam trist la prânz, iar sara la cină aduce un jumătate litru de vin. Acestea sunt semne rele.

Nevasta își privește bărbatul cu seriozitate și zice:

— Măne merg să te iau.

Bărbatul își pleacă capul cu desnădejde. Nu mai are curaj să promită că nu mai bea.

Copilul e lăsat în bună îngrijire, are brânză de cină și zahăr o mână plină.

— N'are să-ți fie frică?

— Nu, dragă mamă, ș'apoi nici cu chibrite n'am să mă joc, să nu se aprindă ceva.

— Nici de lampă să nu te atingi.

— N'am să mă ating. Nu-i așa, că azi n'are să fie ceartă cu tata?

— Nu, nu, îngerășul meu, că am să fiu și eu cu el.

După miezul nopții, copilul doarme liniștit pe jos, pe masă arde lampa, copilul în adevăr nu s'a atins de ea. La poartă ceartă grozavă cu portarul, lacum s'aud însă țipete de femeie între strigătele bărbaților încăierăți. Portarul a spart capul lui Ștengaru cu cheia porții, și acesta aleargă în casă după topor, să omoare pe portarul.

— Cu tăișul — țipă femeia — numai cu tăișul, să crape 'n două.

Și cum dau navală în casă, copilul deșteptat din somn văzând fața sângeroasă a tatălui său, se speria.

— Dumnezeu, — strigă — tata sângerează.

— Ce? Tu nu dormi? Ai lăsat lampa aprinsă să treacă petrolul? Așteaptă numai tu mișelule, am să te învăț eu rânduială.

Aceste sunt țipetele femeiei. Și cu părul despletit, cu fața roșie și umflată de beție, cu pumnii ridicați se năpustește asupra copilului și-l bate unde ajunge. Iar bărbatul stă în prag și privește.

— Așa, așa, — murmură — copilul trebuie învățat la omenie.

Trad. de Te-Br.

urcă la an de 25.000 de dolari (100.000 de cor.) numai pe trenuri.

Prețului lui au cerut dela parlament să voteze o sumă pentru cheltuelile de călătorie, dar parlamentul a respins proiectul.

E de observat, că Roosevelt nu călătorește pentru plăcere ori afaceri private, ci pentru chestiile publice, căci știe că ochiul lui e mai bun decât toate legile.

— **Maturitatea din Baia-mare.** La gimnaziul din Baia-mare, frecventat în mare parte și de elevi români, examenul de maturitate s'a terminat în ziua de 15 Iunie. Candidați 23 la număr au reușit toți. Intre cei ce au reușit cu rezultat bun vedem și următoarele nume românești: Valer Dredeanu, Alex. Duma, George Golia, și Victor Manu, iar între cei cu rezultatul multumitor: Vasile Barbul, Ioan Dumbrăviceanu, Vasile Erdeos, Teodor Ilies, Dumitru Crăciunescu și Vasile Pop.

— **Necrolog.** Subscriși, cu inima zdrobită de durere, facem cunoscut tuturor rudeniilor, preșterilor și cunoscuților, mutarea dela cele trecătoare la cele eterne a prea iubitei soră, cumnată și mătușă Văd. Sofia Breancu născ. Boțioc întâmplată, după îndelungate și grele suferințe, Duminecă în 24 Iunie în etate de 58 ani. Osemintele pământești ale neuitatei noastre repausate se vor transpune, întru așteptarea învierii de obște în cimiterul gr.-or. din loc în 25 I. c. la orele 4 d. m. pe lângă solemnitățile rituale ale sfintei biserici gr.-orientale. Beiuș, la 24 Iunie 1906. Dormi în pace suflet nobil! Augustin Boțioc ca frate și familia. Ilarie Crișan ca cumnat și familia, și număroșii nepoți și nepoate.

— **Doi jidovi la judecată** e lucru rar. Joi au fost însă, la tribunalul din Arad, unde Hartmann Sămi a pârît pe Schreier Sándor, fost «responsabil» al lui «Füles Bagoly», pentru că i-a luat niște lucruri spre păstrare, dar în urmă li-a vândut. Schreier i-a și zis: «Nu ți-e rușine! E frumos ca un Jidov să bage pe altul în năcaz?» Tribunalul l-a și osândit la 6 luni temniță.

— **Un popor sinucigaș.** În Siberia ostică trăia un popor mic: Ciuccii, în pustia Omolon. Recolta anului trecut a nimic-o total frigul. Până acum în primăvară, au dus-o cum au dus-o, dar isprăvinduli-se ultimele rezerve, au ținut sfat care a durat o zi întreagă și au hotărât să nu aștepte până vor muri de foame, ci să-și pue singuri capăt vieții. Fiecare cap de familie și-a omorât pe ai săi, apoi pe sine, așa că n'a mai rămas suflet viu.

Și ironia sorții: La patru zile după această faptă desnădăduită au sosit ajutoarele trimise de guvernul Rusiei, la care aparțineau.

— **O sinucidere teribilă.** În Viena s'a găsit în marele parc numit «Prater» un om ascuns după o tufă. El era cu desăvîrșire moleșit și abia se putea mișca. Întrebat fiind de cauza stării sale răspunse că îl cheamă Georg Löw este de 60 de ani și umblă de 11 zile prin Prater căutând să se sinucidă prin foame. El a fost dus la spital.

— **O întrecere ciudată.** Un anume Corsini Guttiero a invitat pe toți dansatorii Parisului la o întrecere pentru a se arăta cine va dansa timp mai îndelungat. Dintre cei mulți cari s'au înscris, nouă inși au fost scoși ca potrivnicii cei mai serioși. Unul dintre ei a dansat 2 ciasuri, unii mai mult de 3 ceasuri, o fetiță de 11 ani s'a învățat 4 ciasuri în vârtej nebun. Alții au dănuțit 6 ciasuri până căzura grămadă, și cei mai tari dintre ei au dus-o la 9 ceasuri. Cel din urmă potrivnic al lui Corsini s'a învățat 11 ceasuri, iar când el căzu fără suflare, atunci Corsini triumfând mai urmă două ceasuri. Astfel el a dansat timp de 13 ceasuri.

— **Mașini pentru prelucrarea poamelor.** Ministrul de agricultură Darányi pune la dispoziție gratis, pentru întrebuințare de 3—6 săptămâni, mașini pentru prelucrarea poamelor: moară

de cedru sistem Simon; presă de vin de mere sistem Mafille; cuptor de uscat poame transportabil american sistem Rider; aparat de fierț spirit, pe rotile, sistem Györy. Cererile trebuie înaintate până la 15 Iulie. Comunelor cari produc prune în cantitate mare, ministrul le dăruiește pentru totdeauna un cuptor sistem Casenille, (în preț de 600 de coroane), dacă plătesc ele cheltuelile de vre-o 200—300 de coroane.

— **Comerțul de vin din Anglia.** Anglia a fost până acum câțiva ani una din țările unde să consumă cele mai mari cantități de spirituoase. De câțiva vreme însă consumarea aceasta a scăzut atât de mult, încât negoțul importului de vinuri a intrat într'o fază critică. Astăzi se consumă anual cam două sticle de vin pe cap, un minimum care trebuie să ne uimească. Consumul vinului a scăzut în cei din urmă 6 ani cu 50 la sută.

Iată mersul scăzând al consumării. În anul 1878 s'au consumat 16 milioane de galoane (1000 de de litri), 1900: 13 milioane și 1905: 9,3 milioane. Această scădere-i cu atât mai mare, că în același timp numărul populației a crescut în mod însemnat. Ea ne dovedește marele folos al înființării societăților de cumpătare cari s'au înființat în timpul din urmă în Anglia în număr foarte mare.

— **Fabricile din Cleweland (America).** În Cleweland sunt 1617 fabrici, cu un capital de 156 de milioane de doiari, producând de 172 de milioane.

— **Americaniade:** Un negru am fost acuzat că a omorât pe un alb; a scăpat cu fuga. Albii au prins pe fratele lui, nevinovat, l'au spânzurat cu picioarele în sus și au slobozit peste 100 de gloanțe în trupul lui. Asta-i superioritatea albilor asupra negrilor!

În *Montgomery* copii s'au jucat d'a Indieni. Pe unul, pe care l'au declarat alb, l'au legat de un stâlp, au turnat oleiu pe el și i au dat foc. Copilul a ars scrum.

Un bătrân și-a făcut o ghilotină și s'a executat singur. Gusturi! pe semne a rămnit la gloria lui Luvovic XVI.

— **Nefericire.** Pentru cine e rob cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prefuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul Arad.*

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorților).

Concert, petreceri.

Primul spic. Ne-a lovit un dor, să ne cunoaștem frații de dincolo, să le spunem jalea și năcazurile noastre să putem șopti cu ei măcar o vorbă, două de mângâiere, căci copii ai suferinții suntem noi aști de dincoace, iar șoapta lor ne-ar stâmpără pojarul.

Suntem un grup de studenți din Beiuș în număr de 22 și ne-am hotărât, că în drumul nostru în-spre România să concertăm în unele și altele centre românești și primul concert ar fi fost în Beiuș.

Durere, îngăduință pentru concert *nu ni-s'a dat din partea pretorului* și astfel am fost nevoiți a ne restringe la aranjarea unei petreceri, care s'a ținut în 24 Iunie.

Petrecerea a reușit în mod splendid. Inteligența din Beiuș cunoscând sf. nostru scop a luat parte în un număr foarte frumos dând dovadă că se interesează de orice cauză românească

și unde cere lipsa sprijinește cu mijloace materiale.

Reușita petrecerii noastre avem să o mulțămim dlui prof. Ioan Bușița, care neconținut a lucrat și lucră pentru îndeplinirea scopului nostru; dlui dr. Ioan Ciordaș, care prin prezența sa și a familiei D-sale, a dat o însemnătate deosebită petrecerii noastre.

În pauză Emil Velci în câteva cuvinte a desfășurat programul nostru și mulțamește dlui Bușița și Ciordaș pentru interesul dovedit față de noi.

Dl Bușița, dl dr. Ciordaș și dl dr. prof. Pavel prin toasturile D-lor ni-a băgat duch în inimă, ne-au îmbărbătat la muncă serioasă arătându-ne calea ce duce în-spre fericirea neamului. — La petrecere au luat parte următoarele dame:

Ardelean (Negru), Vioara dr. Ciordaș, Cristea, Erdély, dr. Nyes, Oprea (Prisaca), Antița Pap, Hortensia Pagubă, Radu, E. Stefanica și Vásárhelyi etc.

Iar dintre dșoare următoarele: Irina Ciurdar, Elza Nemeș D'Allamor (Viena), Oprea (Prisaca), Georgina Papp, Silvia Papp, Nina de Papp, Elena Pinter, Hortensia Raț, Aurora Sărac (Coșden), Veturia și Elvira Sferlea, Eugenia Tăbăcariu, Iulia și Mărioara Țiț Vásárhelyi etc.

Întăriți în credința noastră, prin dragostea ce ne-a dovedit-o inteligența din Beiuș continuăm turneul nostru, cu plăcere. *Ostrov.*

Economie.

Arad, 29 Iunie 1906

Direcțiunea institutului de credit și economii: «**Timișiana**» din Timișoara în ședința sa plenară ținută la 18 Iunie 1906, pe baza § 4 din statutele societății, pentru completarea capitalului social de Cor. 560.000— la Cor. 600.000— a decis emiterea și punerea în zănzare a 200 bucăți acții în valoare nominală de 2 Cor. 200—, pe lângă dreptul de opțiune al acționarilor vechi.

Pe baza acestei decizii, prin aceasta oferim acționarilor vechi spre cumpărare 200 bucăți acții nouă, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar vechiu are dreptul să subscrie din noua emisiune tot după 14 bucăți acții din emisiunile anterioare, câte 1 acție, iar întru cât nu s'ar acoperi numărul de 200 bucăți acții prin aceste subscrieri, restul nesubscris al acțiilor poate fi subscris de posesorii de câte 10 bucăți acții, eventual posesorii de 5 bucăți sau posesorii unui număr mai mic de 5 bucăți acții.

Subscrierile de acții, ce vor trece peste 200 bucăți, se vor nimici prin soarte.

2. Prețul unei acții nouă se fixează cu suma de Cor. 230— plus Cor. 3— spese de fondare, din cari Cor. 200— se adaugă la capitalul de acții, iar Cor. 30— se vor contă în favorul fondului general de rezervă.

3. Termenul de subscriere se fixează cu începere dela 1 Iulie st. n. 1906 până la 1 August st. n. 1906 incluziv, cu aceea restricțiune, că toți acei acționari, cari până la acest termen nu au participat la subscriere, își perd necondiționat dreptul lor de prioritate la subscriere.

De odată cu declarațiunea de subscriere, acționarii pentru dovedirea dreptului lor de opțiune sunt dator să depună acțiile lor vechi la cassa institutului până la termenul de 1 August st. n. 1906 și tot până atunci să trimită la institut și prima rată din prețul de emisiune, căci la caz contrar își vor perde dreptul lor de opțiune.

Acțiile astfel depuse la cassa, se stampilează cu nota de opțiune și imediat se restituiesc acționarilor dimpreună cu un titlu provizor de acții, în care se va introduce solvirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

4. Pentru solvirea prețului de emisiune se fixează următoarele termene și rate:

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár” adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Anul premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-restagyár.

Numărul Telefonului 96.

1. 6. 30. — pl. C. 3. — sp. de fond., dela 1 Iul. până la 1 Aug. 1906.	
.. 50. — .. 1 Aug. .. 1 Sept. ..	
.. 50. — .. 1 Sept. .. 1 Oct. ..	
.. 50. — .. 1 Oct. .. 1 Nov. ..	
.. 50. — .. 1 Nov. .. 1 Dec. ..	

Fiecare acționar are însă dreptul să solvească odată mai multe sau și toate ratele, înainte de termenele fixate aici.

5. Acțiunile nouă vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile, ce le posed acțiunile vechi cu începere dela 1 Ianuarie 1906.

Până la acest termen subscribenții primesc 5% neto interese după sumele solvite în contul acțiunilor nouă, dela solvire până la 31 Decembrie 1906, iar subscribenții, cari vor rămânea în restanță cu solvirea punctuală a ratelor, vor solvi la casă 6% interese după semnele restante.

În lipsă de solvire a ratelor la termenele fixate, se aplică dispozițiile § 169 din legea comercială, în sensul că ratale deja în favorul fondului de rezervă, iar acțiunile subscrise se declară de nimicite și în locul lor se emite un nou titlu de acții pentru alți reflectanți.

6. După solvirea întreagă a prețului de emisiune, direcțiunea va elibera îndată acțiunile nouă.

7. Ce privește acțiunile, la cari acționarii vechi nu au optat până la termenul de 1 August 1906 st. n., direcțiunea își rezervă dreptul să le emită și vândă din mână liberă, imediat după 1 August 1906, cu preț de Cor. 130— per acție și la reacționari.

Direcțiunea cu începere dela 1 Iulie 1906, primește și pentru aceste acții însinuări de subscriere, fie din partea acționarilor vechi, fie din partea reacționarilor, însă fără nici un fel de obligament pentru direcțiune.

Timișoara, 18 Iunie st. n. 1906.

Direcțiunea Institutului de credit și econ. „TIMIȘIANA“.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 28 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.98 — 7.99
Secară pe Octomvrie	6.65 — 6.66
Orz pe Octomvrie	6.79 — 6.80
Cucuruz pe Iulie	6.49 — 6.50
Cucuruz pe 1907	5.74 — 5.75
Grâu pe Aprilie 1907	8.23 — 8.24

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.99 — 8.—
Secară pe Octomvrie	6.64 — 6.65
Ovăs pe Octomvrie	6.77 — 6.78
Cucuruz pe Iulie	6.46 — 6.47
Cucuruz pe 1907	5.71 — 5.72
Grâu pe Aprilie 1907	8.25 — 8.26

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Posta Redacției.

Iul. Ioan. în Seghedin. Da, de cercetare e vorba. Dl respectiv n'a fost în Seghedin de când a scăpat d'acolo V'a indus în eroare cine v'a spus că l'a văzut.

Vigilante. «Albina» nu poate fi învinuită că nu s'au prezentat cumpărători români.

Posta Administrației.

Michail Fiștiag, Arad. Nimica.
Stefan Mihailovici, Sasca-Română. Am primit 2 coroane ca abonament până la 1 Octombrie 1906.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Cărțile Săteanului român. Nr. 4. Pozești din satul nostru, Dinu Maicii de Ioan Isaic. Se poate căpăta în Editura foii populare «Răvașul». Prețul 10 banf.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

BUFFALO BILL.

Accentuăm că în spectacolul lui Buffalo Bill numit Wild-West (apusul cel sălbatic) care va sosi în zilelele acestea, reprezentațiile să vor țineă supt cerul liber și în ori-ce împrejurări, fie pe ploaie, fie pe soare.

Marea ceată a colonelului Cody, Cowboy-ii, Indianii, Cazacii, Arabii, Mexicani, Japonezii, Vânătorii, aruncătorii cu arcanul, ostașii și toți ceilalți învățați cu ori-ce tempestate. Acești bărbați crescuți în natură sunt nepăsători față cu ploaia și cu soarele. Dimpotrivă locul destinat publicului va fi acoperit, iar spectacolul se va petrece supt cerul liber. Arena va fi lungă de 440 de urme și lată de 185 de urme. Pentru a ne închipui mărimea acestui spectacol, trebuie amintit că a fost trebuință de 3 trenuri speciale pentru transportarea lui, El cuprinde 800 de persoane și 500 de cai, 100 de Indiani din America de nord, multe căpetenii de ale semiinților indiene cu nevestele și cu copiii lor.

Metodul aplicat în Paris la vânzarea biletelor încă a contribuit mult la celebritatea lui Wild-West. Toate să fac în cea mai mare orânduială. Fie-care privitor își are locul său destinat, căci nu să liberează un număr de bilete care să întrecă numărul locurilor.

În Arad vor fi trei reprezentații:

Marti in 10 Iulie două reprezentații.

Mercuri in 11 Iulie una după prânz.

Reprezentatia de seară nu se deosebește deloc de celelalte.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

Intâlnirea celor mai îndrăzneți călăreți din toată lumea.

Colonelul W. F. Cody (Buffalo Bill) director

BUFALO BILL ca fântaș călare din fuga calului

100 de Indiani din America-de-Nord.

Un mare spectacol în mai multe tablouri:

Lupta dela „Little Big Horn“ sau apărarea din urmă alui CUSTER.

Două reprezentații pe fie-care zi în ori-ce vreme.

După prânz la 2 ceasuri. Seara la 8 ceasuri

Casa la 1 și la 7 ceasuri seara.

Numărul cel mare de ușieri conduce pe fie-care la locul său. Prețurile variază între 2—8 coroane.

Mare parte din bilete să vinde foarte ieftin.

Locul întâi 2 cor. Locuri numerotate 4 cor.; locuri rezervate 5 cor. Un loc în lože 8 cor. Copiii supt 10 ani plătesc jumătate

Bilete pentru locurile de 5 și de 8 cor. să vind dinainte, înainte de prânz la 9 ceasuri la **Krausz Paulin** în palatul Teatrului.

In 9 Iulie la Timișoara și în 12 la Bălgrad (Alba-Iulia).

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufar de acest morb

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, dooare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinele părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spiritul de păr PETROLIN“, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. **La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus.** Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricăcioasă. Se căpăta numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **Koráni și Wachsmann, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia **Földes Kelemen.** Se poate căpăta și în prăvălia de toalete alui **Hegedüs Gyula.**

Dr. Joan Ursu

a deschis cancelaria advocațială în Arad, piața Boros-Béni No. 4

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scărbă dela ori ce beatură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József, tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Glöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de oo o o văpsit de haine. o o oo Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efeptuesc punctual și prompt.

Expositură în Torcaul-mic.

Filială în Buzias.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4 $\frac{1}{2}$ %, după depuneri peste 2000 cor. cu abzicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

AVISY

Avem onoare a cunoștința onoratului public, precum și pre stimății noștri clienți, că din cauza ridicării chiriei prea mare de prăvălie

dela 1 August

suntem siliți a ne strămută prăvălia noastră de acum **din Andrásy-tér 22**

în Szabadság-tér nr. 14

„LA CIZMA ROȘIE“
(lângă fostul PORTER).

Având în vedere și mai departe a servi onoratiului public cu marfă bună și prețuri moderate, rog totodată a lua la cunoștință strămutarea prăvăliei și a ne da și mai departe sprijinul D-Voastru.

Cu stimă:

Iustin Olariu

conducătorul Societății Căltunariilor

Arad! Gazpészok Termelő Szövetkezete.

Ioan Gotrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

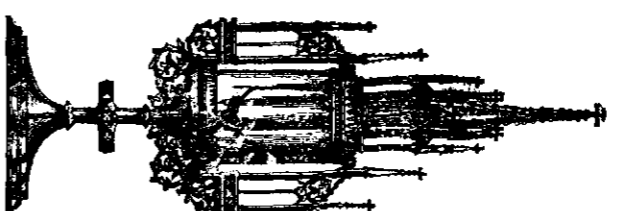
Aranjament complet pentru

efectuarea de iconostase (tâmpole), tronuri, jeturi, strane, chivoturi, răpizi

și orice alte lucrări de lențario în bisericile noastre de rit oriental.

Schifare și efectuare de planuri după comande, mobile și tot felul de

instrumente de școală, bănci, table, catetre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția deservită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestiminte, mărfuri!

AGENTURA PRINCIPALĂ DIN ARAD
A BANCII GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: *Arad, Bichis, Bihar, Cenad, Carag-Severin, Timiș și Torontal*, — și le eleplinesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni!

1. În ramanul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru foșori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în suma morții întâmplate;
2. În ramanul focului: câștig de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, halate, revolviste ș. a. prin spargere;
4. Contra grădăneli: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăș, viță (vines), plante industriale: cânepă, lă, hamei, năutășari, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuiale măi în fiecare comună și direct prin

Agentura „TRANSYLVANIA“ în Arad
principală
Strada Szechenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra grădăneli: cucuruzul, grâu, secară, ovășul și toată economia!